

NAŠE NOVINE

POLITIČNI- GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: „Naši Novin“ je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32.
Izdajateo: FERDINAND HERMAN v. k. kaplan.
Odgovorni urednik: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 7. številke.

Dolnja Lendava, 4. jula 1926.

Cena edne številke 1 Dinar.

„Istina“.

„Podpisani duhovniki Slovenske krajine z ozirom na gori citirano pisavo izjavljamo, sledeče:

1. Ni res, da bi podpisani bili pristaši neodvisne prekmurske stranke, zato neodobravajo taki nasmesni izpadov zoper škofovsko sodnijsko oblast, pač pa to pisanje g. Dr. Némethyja obsodijo, posebno pa zato, ker ga podpisani ni so pooblastili, da dela izjave v njihovem imenu.

2. Ker se je pri snovanju nove stranke opazilo, da se je indirektno porodila iz nekega napada na škofovskooblast v strogo cerkvenih zadevah, zato podpisani izjavljajo, da bodo svojemu cerkvenemu predstojniku prezvišenemu knezoškofu v vseh cerkveni zadevah pokorni in jih globoko spoštujejo.“

To izjavo so dali g. Klekl v svoje Novine i pravijo, da je to podpisalo 22 duhovnikov. Sicer so tak postopali v zadnjem časi proti nam g. Klekl, da njim vsako reč nemremo vervati, ali tudi to nesmemo od njih si prestaviti, da bi vupali v imeni 22 duhovnikov neistino našampati v Novine.

„Izjavlja se, da ni res, da bi bili podpisanci te izjave pristaši prekmurske stranke“ — ali to se ne omeni, pa prekmurska stranka se ustvarja ešče zdaj; da stranka faktično ešče ne obstoji, ar neima statute; pa nej je prijavljeno oblasti, nego zdaj je pri začetku in je samo zvoljen doz-daj pod vodstvom g. dekana eden pripravljalni odbor, šteri vse to zdaj pripravlja. Ne je se moglo trditi vsled tega, da en ali drugi duhovnik je pristaš ali član stranke, — samo se moglo misliti i tak tudi te miseo naznaniti, da večina katoličanskih duhovnikov bo sigurno zsto prekmursko stranko. K temi pa ne trbe pooblastilo.

To se zdaj tudi trdi, da bo sigurno večina duhovčine pri prekmurski stranki i nič ne vzame ta izjava od istinitosti te trditve. To pa se zato lanko trdi tudi nadalje: —

1. ar nindri ne stoji v toj izjavi, da bi se te gospodje duhovniki bili člani Kleklrove S. L. S. stranke. Za volo toga je jasno, da oni so si obdržali slobodno politično mnenje i či so se ešče nej združili s prekmursko stranko, mogoče da se ešče bodo kda spadne vse tisto blato nazaj na g. Kleklina, štero zdaj na nas mažejo v svoji bojazni, da scejla prepadnejo, —

2. takša „Istina“ je, da mi napadamo prezvišenega Knezoškofa i da smo mi proti vere. Oboje je nesramna laž i pokazuje samo karakter i brezvestnost tistoga, ki to na nas maže. Či so s takšimi stvari prišli pred duhovnike se nam ne vidi čudno da so to podpisali, ar bi to tudi mi vsi podpisali za obrambo našega visikoga Pastira, njegove oblasti i naše vere, či bi to istina bila.

Dr. Némethy kak civilni član i od g. Kleklina javno za korektnoga gospoda priznan je upravičen na to, da prisoja delo svojega duhovnika. On je obsodo, da g. Klekl je javno napadal g. dekana Strausza i g. kateheta Holsedla. To pa je zato obsodo, ar ta dva gospoda nesmita po zakoni naše vere javno ga tožiti za zadoščenje. Po zakonih naše vere je namreč tajno postopanje pred pūšpekovi sodniji. To je „Istina“! To pa nindri ne trdil Dr. Némethy, da ta sodnija ne bi pravična bila. Niti to ne pravo, da to ne dobro, da je postopanje tajno. Dobro je tajnost postopanja, ali ravno zato je grdo delo, či to se zlorablja i se tak nekorrektno postopa, kak je to g. Klekl storil. Te se lahko obsodi on od ci-

vilnoga sveta vernikov naše katoličanske cerkve i samo to je včino g. Dr. Némethy. Či bi njegovo izjavo tak razumeli gg. duhovniki, te ne bi dali te flašter lepote, štero ne zakrije nič to grdo rano. S tem samo je to povedano, kak vsaki drugi pošteni vernik čüti, da te kda blatijo g. Klekl javno druge duhovnike, naj bole sami sebe zblatijo.

3. Ime gospoda prezvišenega Knezoškofa tudi nej omeno noben od nas. Samo ste jih vi vöscukali na javnost, g. Klekl. Či je vaš Népujsag kaj napisao prve, kak je ideja naše stranke ustanovljena, za to odgovarjate vi, ali pisatelj. To bo uvidel tudi vsaki podpisatelj te izjave, da ne odgovarja za to prekmurska stranke niti Vam, koga podere iz vaše politične nezmožnosti, niti prezvišenemi Knezoškofi, koga kot najvišjega pastira vsak krščanski član naše stranke ponizno poštuje.

4. A zdaj naj vidi vsak podpisani istino i karakter tistoga što je nücao njihovo izjavo pred javnostom, da krije svojo grdo postopanje.

Prve Novine pa Népujsag sta pisale, da cela stranka ide za parcelacijo Dr. Némethyja, — sledkar se trdilo, da za novi čast gospoda dekana, — ešče sledkar je trdo g. Klekl, da samo se krije radikalska stranka s tem, pa je pravo g. Klekl, da naša stranka je „ringyó“. Naj se javi med podpisanimi tisti duhovnik, šteri odobrava takšo reč javno od ednoga duhovnika — a v novinaj, — a zdaj pa pred vami trdi, da je ta stranka izrasla iz napada na knezoškoja, i to njemi vse „Istina“, samo to ne istina, da je izraslo edinole zato, da se enkrat konča blodnjenje pod vodstvom gosp. Kleklina po neplodni zemli Slovenske autonomije, ar je to na škodo Prekmurja, kak to sam g. Klekl tudi večkrat pravo, a v svo-

joj gizdavosti i trdoglavosti nešče pripoznati i s krščansko dušo vlečti konsekvenco svoje krivde,

Mesto toga žali g. dekana Strausa, da iz bantūvanoga čutlivosti, ar ne so bili imenovani na višjo cerkveno mesto i za veleposestnike, so šli v novo stranko — istočasno pa se zahvali njemi, da ga od gaug rejšo. Što mi življenje rejšo, tistoga ne bom šou nikdar grdit, či samo najmanjši čut poštenja i hvaležnosti imam v prsi, pa či tou fčini en duhovnik, kak more on dele predgati od lübeznosti, hvaležnosti i Boga bojaznosti? Tou sigurno ravno tak obsodite vi tudi gg. vsi podpisani duhovniki!

Dale že niti ne bi bilo potrebno naprej nositi stvari, ka kakšni duhovnik je tisti, šteri pošle svoje mešetare v Bratonce k oči g. kaplana Hermana, da nago-varjajo očo proti svojim sini i potem javno se zahvali v Novinaj, kda že misli, da je uničil roditeljsko lübezen i razrušil familijarni mir. Da poštenje da vsakomi, ki pripravljajo Prekmursko stranko, hvali jih na ednoj strani i blati jih na drugom, zdaj pa na konci se ne odstraši niti toga, da nas vse javno ovadi z veleizdajstvom.

Jezuš je vöstirao trgovce iz cerkve, ali nej je vöskrčo potpunoma iz sveta. Mi ne sodimo, ali potrpimo vsako nestransko sodbo. Zato smo samo pokazali „Istino“ g. Kleklina pred vami gg. i pred svetom, da se naj sodi od njega i od nas!

Moji odgovori: Dr. Némethy Vilmoš.

Novine v vsaki formi blatijo prekmursko stranko samo za to, ar sam jaz — zastopnik več veleposestev — tudi izjavil, da z veseljo pozdravim to stranko, štera de edino mogoča rešiti prek-

murske nevole. Tu pa se ne strahijo od lažov, od zavijanje istine i zakona i v svoji slepnosti samo iz edne strani sodijo agrarno reformo pa prodajo. Za to sem se odločil, da vsak slučaj pojasnim pred javnostjo, da de vsaki mogeo viditi, da te veliki krik i vik je nič drugo, kak biks, šterim bi se štelo znova izsvetliti politika klerikalcev i njim se podobiti za bodoče volitve kruglice.

Pred vsem izjavim, da sam bio vsikdar za agrarno reformo i protivnik velikega posestva to je latifundiuma. To ne sam nikdar i pred nikom tajio. To znajo tudi moji klienti, znao je herceg i znajo grofi. Zgodilo se je ednok, da najvišji direktor hercega je mi v oče metao to, i sva se začnula stükati. On je trdo, da so potrebna velika posestva, jaz pa protivno i sam pripoznao samo to, da telko more eden človek zemlo za svoje obdržati, štero on sam je mogoči tak kak najbolje obdelati dati i upravljati. On je naprejnoso, da či nebi bili veleposestva ne bi mogle obstati tudi fabrike, štere svojo sirovino dobijo iz polodelstva, — da veleposestvo ma več kapitala, lahko dela z mašinami mesto junc, — da tak več krave drži, — da zemlo z mašinom bole obdela i več rodi te zemla, — da z umetnim gnojom se povekša tam letovina, pa tudi gojenim semenom, ar majo peneze i pamet za to, da zarazmijo haska za splošnost iz toga, či zemla več rodi. Jaz sem to vse pripoznao, ali sam na konci li pravo, da to ma tudi mejo i sam ga pitao eli vsaki falat i vsaki marof hercega na celem njegovem 400.000 plügi je tak obdelano, kak tisti 500 plügi, štere je ravno te direktor meo v arendi od hercega i je bilo v

celem orsagi imenitno, da najbolje je obdelano po dnešnji znanosti sveta. Na to je on sam pripoznao, da nej je ovo tak dobro obdelano. Jaz sam njemi pa pravo, da kak je to mogoče vej je pa on ravno zato nastao najvišji direktor hercega, ar je na svojem arendaškem zemli tak dobro gospodaro. „Ja, jas nemrem vsigdar biti na tak velikem posestvi“. No vidite, sam mu odgovorio, zato imam jaz pravico, da eden človek samo telko slobodno drži za svoje, na kak velikem je zmožen sam vse viditi, ravnati i najbolje iznucati po dnešnjem stani modrosti i znanosti. To pa dnes den, kda je glavni namen splošna dobrota šterim se teremo samo za tou, kak naj več vöprnesti iz vsake grüde, nemre več biti, pri polodelavstvu, kak vi mate, — to je kak eden vučeni upravitelj upravljati najbolje mougouči je.

Tak kak mislim na zgornji granico iz stališče splošne dobrote to je, iz stališča, da se zemla kak naj bole obdela do zadnje grüde i da naj kak največ nosi, da nam vsem dojde po falceni, — ravno tak gledam spodnjo mejo i otkrito rečem, da menje zemlo ne sme meti niti eden kmet nej, kak iz šteroga more sebi i svoji familiji krüh vödobiti z vsemi drugimi potreščinami, pa štero obdelati ma živino pa škeri. To znači pri agrarni reformi:

1. da zemlo ob prvim tistim dati, šteri majo že, ali ne zadošta to je menje, kak pet plügov pa majo živino, vse škere pa tudi mogočnost, da zemljo za svoje podobijo, —

2. takšim pa šteri nemajo svojo zemlo, živino i škeri, samo te dati zemlo, či so mogoči si na-

küpiti živino, plüg, brano, kola i vse drugo, kaj je za polodelstvo potrebno i tem samo te v svoji občini, či oni, ki nekaj zemlo majo, so dobili iz veleposestva svojo potrebo i je za te ešče ostalo zemle. Či veleposestniška zemla tudi tistim ne je zadošta v edni občini, ki že tam majo v hatari nekaj svojo zemlo, te tisti šteri nemajo drugo samo peneze, naj se naseli njih, naj se njih kolonizira na takši kraj države, kde je ešče dosta veleposestniške zemle i za tamošnje stanovnike že nej potrebno.

3. končno pa takšim, šteri niti zemlo nemajo, niti peneze za to, da bi si živino i škeri poküpili, naj se ne da zemla, ar na tej zemli bodo vrane orale i fuice gnojile različne seme Bože. Neobdelana ali slabo obdelana zemla je dnes den greh proti celem človečanstvi i za to ne sme se podeliti takšim iz smilenosti. Te smilenost je krivi i grešen, ar ne pomaga tistomi siromaki, ki dobi zemlo, škodi pa splošnosti, vsakomi državljani. Za te siromake se mora drugače skrbeti! Skrbeti se more njim za delo i za pošteno plačo pri tej deli. Postaviti fabrike, kde zaslužijo tu doma svoj krüh tak dobro, kak či odidejo v Ameriko.

To je moje mišljenje za agrarno reformo na gori i na doli, to sam zastopao tudi v svojem fiškališkem posli i zastopam tudi zvün svoje službe. Či je kaj krivoga v tem, naj povejo g. Klekl i dan njim odgovor. Ali njüvo jamranje tak i ovak za siromake ne vzame nobeni pamenten prekmurec za drugo, kak v pravici je — špilanje z reči za kruglice volo. Delati bi mogli gospodje poslanci za splošno dobroto v takšem smisli, — ste meli

7 lejt priliko za to v parlamenti, te ne bi iskali zdaj vaše kruglice zaman z jamranjem.

Nej trbej zemle siromaki, šterinenta niti mogočnost, da si jo obdela, či dobi službo, kde si boljši krüh zasluži i lahko. Pitajte, šteri siromak ne bi raj stopo za konvencijo v službo pri veleposestvi, kak pa zemlo dobiti brez mogočnosti za obdelanje? Ali pa pitajte, či neide raj te siromak v Ameriko v fabriko i kak rad bi šou v fabriko tu doma, či bi tak postavila država ali pa pod utisom države sami veleposestniki, kak so to nej napravili ar ste se v parlamenti 7 lejt samo za to bojüvali, da šteri prijde do krmile vlade ali pa, da jeli bo autonomije ali ne. „Krüha trbaj narodi, pa ne nova stranka!“ — to ste vi pravili g. Klekl, ali nikaj nej ste včiniili za te krüj prek 7 lejt i za volo toga neimate pravico, tak govoriti.

Kak bo zemla tvoja?

V Afriki med divjimi črcni se zemla dobi, či eden zasedne zemlo. Tam nega katastra, zemliške knjige, nego vsaki si zeme telko, koliko šče. Či slučajno najde že ednoga drugoga „na tisti zemli, štera se njemi dopada i je njegova želja za to zemlo jako močna, vzame en količ pa prejšnjega buje, pa je pogodba sklenjena brez notarja, fiškališa i birovije. Pa niti žandarje ne iščejo ga za tou, ar jih nega tam. Kvečjem či sin vujde med tem, pa se skrivle, dokeč zraste, te po ravno takšem načini sledkar slobodno ide za svojo herbijo.

V Južni Ameriki države šenki dajo zemlo, kelko što šče. Ali tam si mora vsaki sam pot napraviti do zemle, potem vöskrčiti strašen log, šteri zdaj na zemli stoji tam. Potem vodo doli spelati iz zemle pa za to jarke skopati. Medtem či ga kače ne bujejo, divjača ga ne pojej, indijanci ga ne pokolejo, sigurno ga spravi v grob beteg malarija, štera iz zemle vö kadi i komarje vcepijo v njega. Te či njegov sin si kaj na tisti zemli spravlja, dokeč svojo žito ali živino prižene k trgovci, šteri küpi od njega, že skoro nikaj ne dobi za to tak daleč more iti.

V Rusiji, kde je bolševizem i kommunizem, tam je vso zemla last države i vsaki dobi zemlo od države samo v obdelavo, i tak dugu drži jo, kak dugo to državni uradniki ščejo. Či se župani

Podlistek.

Bog ne bije z botom. Iz madžarščine.

Te močen človek je ednok samo kašlati začno, nikaj me je ne dobro spadnolo, celo zimo je pri peči sedo, ali vrača so me ne zvali i zdaj je mrao. —

Janoša so tudi pokopali, na sprevod so z drugje vesi pripelali popa. Veliki sprevod je bio. Gabor Števan je tak gizdavo hodo sem—ta, tak da bi ne prinjem bio mrtvec.

Ljudstvi se je ne vidlo to oponašanje, samo Pavel, ki je tudi tam bio na sprevodi, lje milüvao svojega očo. On je znao kelko trpi te nevören

človek. Mati se je pri škrinji jokala i z nikim drugim si je ne mislila, kak svojim mrtvecom. Ali te trdi človek, ki je vojsküvo svojov düšov, je ne dopüsto, da bi ga bolezen i nevolja premagala. Pal bi tak rad k njemi šau i pravo bi me: ljubleni oča jočte se, jočte se.

Na pamet je vzeo Pal to tudi, gda so iz cintora nazajšli, da so Gabor Števana oči Katico iskale, štera je tudi tam bila. Pri vrataj cintora je samo pri sebi vidla svojega očo, skem je že dugo let ne gučala.

Ali si ti tudi tu Katica? Je pregovoro svojo hčer Gabor Števan. Katica je rdeča gratala, ar je njeni oča od tistoga mau, kak je lotišla z domače hiže, ne gučo žnjov, je prejela očino roko i jo začnola küšüvati.

Gabor Števan je zdaj k sebi prišo, vö je ftrgno svojo roko z Katicine i paščo se je domo.

Ali zato je čütüla Katica i Pal, da oča začne popüstiti svoje čemernosti i gizdavosti.

Na drugi den je Katica z dvöma detetoma gorišla v očino hižo, eden čas je stala pred vratami, ne je smela notri iti. I ravno je vöprišo njeni oča z takšim čemernim obrazom, da so se deca za mater skrili. Katica se je nazaj ščela obrniti.

Za mene volo lejko notriideš, je pravo Gabor Števan, jaz zdaj tak odidem. Na eden falat je odišo, ali pa se je nazajobrno i k ednomi deteti obrnivši ga je pitao.

Kak se pišeš moj sin?

— Dale. —

šteri kmet zameri, stira ga vö iz zemle, iz hiže pa tñdi iz občine, ar je to vse državno i državo zastopa on. Tak je v življenji največša sloboščina, naj vekšo robstvo i si more zmisliti človek, ka kak mora tam vsaki ponižen biti, šmejhlati, mite davati i samo na to paziti, da ga nestirajo iz zemle, štera njemi krüh da.

V vsej drugij državaj je pa spoznana lastninska pravica, — pripozna se kaj je tvoje i kaj je moje, — pa se to tñdi brani z zakonom i z edno organizacijo, kak so to orožniki, sodniki, glavvarji i tak dalje. V tej državaj se zemla podobi, či ti što šenka, či jo küpiš, či se menjaš ali pa herbaš. Či je pa že tvoja, te brez tvoje volje nišče nemre vzeti i slobodno ravnaš z njo, kak ščeš. Tvoja volja ravna, či je tvoja zemla, koliko šteč imaš zemlo. To je zakon i za vsakoga dobro, ar je siguren za tisto kaj je njegovo, kaj je njegov last. Či bi se to kde šte razdrlo či ravno pri najbogatejšem človeki, ne bi se moglo tñdi obdržati za menje bogatoga i tñdi ne za naj siromašnejšega i bi nastal boj ednoga proti drugomi med šterom bi mi mogli ravno tak zadivjati, kak Afrikanci ali pa prijti v takšo robstvo kak je to v bolševiški rusiji. Ar ka je dnes pravica za tebe, jutra mora biti ista pravica za mene.

To je fakat. Za to nesmi se to izpremenjati v interesu pojedinih, samo za državne to je za takše interese, šteri za vsakoga državljana dobro. Za vsakoga državljana je mir i red potrebno i za to morajo edni žrtvovati. Tako je bilo po vojski, kda je po celem sveti izbruhnala revolucija. Da to preneha so dali zemlo veleposestniško skoro šenki ta v arendo. Tak je manjša bila škoda, kak či bi pñstili ropanje i razbijanje ešče na dale. To je bilo ešče za veleposestnike bolše, kak či bi pñstili nered dalje, ar so si tak barem li mogli počuvati oni tñdi gibajoče vrednosti, živino i škeri, štero bi se uničili te, pa bi s tem ne samo njim, nego, tñdi splošno veliko škodo napravili, ar bi mogli to iz druge države znovač prištelati, za to naše peneze ta pošiljati, i či dosti peneze vö pošle se iz države to pa pokvari i na nikuj spravi vrednost peneze.

(Nadaljevamo).

Nedelja

po risalaj šesta.

»Ar ovo že tri dni trpijo z menov i nemajo, ka bi jeli, či odpñstim nje lačne k njihovim hišam, pomenkajo po poti, ar so niki med njim zdaleka prišli (Sv. Marko v VIII. tali)«.

Dogodek, šteroga nam daje gmesnji sv. evangelium, nas vči, ka naj včinimo, da sprejmemo iz božjih rok vse tisto, kaj nam je za naše telesno življenje potrebno. Jezus je sam pravo o lñstvi: »Tri dni so že pri meni«; nisterni so odaleč prišli. Vsi pa so zapñstili svoj dom, so se ne bojali težavne poti, so se ne brigali za lakoto, za žejo, samo gledali so na to, da so mogli pridti i ostati pri Jezusi, da so mogli poslušati njegove mogoče reči. Istina, da je med njimi bilo jako dosta takšij, ki so prišli samo zavoljo rado vednosti, a velika množina je pa bila, ki je vidila v Jezusi oblñbena Mesijaša, ki more ustanoviti na zemli božje Kraljevstvo. Gospod Zveličar je pa svojem čüdeži tñdi pokazao, da komi je za božje kraljevstvo, njemi bodo dane tñdi telesni potrebe. Gospod je ne pñsto lačne domo, ki so ga že tak dugo poslñsali, liki prle je je nasito i te potem so šli domo.

Z gnjesnim dogotkom nas uči, da naj iščemo prle božje kraljevstvo. Mnogo pa je takši kristjanov, da vso silov iščejo le zemelske dobrote, kaj bi pa mogli iskati, na tisto pa radi pozabijo, zanimarjojo. Pozabili so, da je »vsaki dober dar i vsako popolno darilo od zgaroj, od očeta svetlobe«, kak pravi sv. Jakob apostol. Ščejo doseči vse brez Boga. Noč i den delajo, napenjajo vse moči, so čüdivito iznadljivo v sredstva, stერი sredstvi naj bi dosegli svoje cile, so brezobzirni, posebno pa tam, kje jim vera klice »Stojte«. Za to, kaj bi z manjšim trñdom, z božjim blagoslovom dosegle se pehajo, za to pa, ka je najbolje potrebno, zveličanje svoje dñše, pa se nikaj ne brigajo. I tako ravnanje je skoro splošno, zato se pa širi siromaštvo i nezadovoljnost, z njov pa se ruši red, i človečka družba. Istina je i velika istina, ka pravi sv. pismo: »Či Gospod ne žida hiše, se zapstonj trñdijo, šteri jo židajo; Gospod ne varaje varaša, zapstonj čüje, što ga varñje (Ps. 126.)«

Politični glasi.

Prijateljska pogodba med Italijo, Jugoslavijo i Rumunijo.

Gda so države male antante na Bledi konferenco mele, je jugoslavenski zunanji minister dr. Ninčič pravo, da mala antanta nikšo akcijo nezačne, da bi prle od tistoga Italijo ne obavestila i Rumunija tñdi v malom časi prijateljsko pogodbo zveže z Italijov.

Težave Poljske vlade.

Bartetova vlada je v proračunskom odbori v manjšini ostala. Na predlog opozicije se je proračun znižati mogo. Krščanska nacionalna stranka to žele, naj se ustava spremeni. Za parlamentnoga maršala so odebrali Rataj-a, ki je čest prevzeo.

Nesporazum med radikali.

Za volo tri dnevni svetkov je skupščina ne delala. V sredo so se seje znova začnole i zdaj do julija 10-ga vküperstane skupščina. Vse stranke močno agitirajo med ljudstvom. V radikalnoj stranki veliki nesporazum vlada za volo Beogradski občinski volitvov.

GLASI.

Vidovden. Na vidovden se je v Dolnji-Lendavi vseh treh cerkvaj v katoličanskoj, v izraelitanskoj i evangeličanskoj boža služba držala. Oblast i vse uradi so zastopani bili.

Sarlach. Te nesmeren beleg se ešče dale razširjava v celom Prekmurji i za toga volo so že več mestaj cerkvi zopri kak v Turnišči, v Črensovci, v Križevci i Pertoči.

Ka je zrok lagvomi vremena. V etom leti smo ešče ne meli lepoge vremena, vsigdar samo dež i mraz. Ljñdje vsako delo tak morejo vnesti. Tomi lagvomi vremena zrok je to, da je sunca eden tao temni grato i ta temnost je zdaj proti našoj zemli obrnjena i tak pravijo, da je to glavni zrok zdajšnjeni lagvomi vremena.

Romunski parlament. Junija 25-ga so odprli rumunski parlament, Navzoči je bio kral Ferdinand i kralica i Mikloš herceg. Kral Ferdinand je z dugim govorom odpro novoga parlamenta prvo

sejo. Ali veliki boj bo ešče v romunskom parlamenti, ar je opozicija na obstrukcio pripravljena.

Velike povodni. Po velikom dežovji je Duna i Drava tak preveč narasla, da je voda dosta rodovitne zemle poplaval. Veliki je kvar na državnem imanji, na Belji, gde jo skorom 1000 plñgov silja pod vodov i 17.000 plñgov gošče gde je voda v divjačini včünila velike kvare.

Hotiza. Dne 29 toga juniuša na god sv. Petra i Pavla je bilo prošćenje. Prošćenje, bar slabomi vremeni je bilo jako obiskano. Ljudi je bilo mnogo. Hvala ide za okinčanje oltarja deklam šteri je bio tak lepo okinčan, da so se vsi zvuñski čüdili. Sv. predgo je imeo g. kaplan Herman. Pri sv. mešaj so pa spevale domače dekle.

Osebna vest. Vlč. g. kaplan Štefan Varga so iz Beltinec djani s 1. juniušom za kaplana v Pertočo (Sv. Jeleni). Njñvo mesto v Beltinci pa ostane za kratko vreme prazno.

Kako je to? 28. junija, na Vidovo je na državni šoli v Dolgi vasi ni bila vñdjana državna zastava. Smemo pitati zakaj je ni bila? — Iгла. —

Več svetosti. Dne 28. junija na Vidovo so bile državne trobojnice skoro na vsaki hiši i uradaj. Malo se mi pa je čüdna zdelo, da so nisterne take bili, da se nespodobijo, ar ne zvišajo praznika. Prosimo da si kak uradi, tak privatniki priskrbijo kak prle vistini dobre zastave, da že na zunaj pokažejo svetost praznika.

Vse se deli. Hercegovno zemljo so že razdelili, grofovsko tñdi, zdaj do se delili občinski pašniki, potem na red pridejo plebanošove zemlje. Ka de se pa potem delilo? — Te že bodo novi követje.

Zakaj ne do šli g. Klekl v Ameriko.

G. Klekl. vpok. plebanoš i poslanec so v svojih »Novinaj« lepo popisali, zakaj nedo šli zdaj v Ameriko. Naprej so prinesli več postranskih zrokov, ali toga pravoga i glavnoga zroka so ne povedali. Naj vsi prekmurci znajo te pravi zrok, zato mi zdaj dopuni mo njuv članek i povemo, ka g. Klekl zato neidejo v Ameriko, pa tñdi nikdar nedo šli, ar večina prekmurcov v Ameriki bi jih ne lepo sprejela. Ar v Ameriki je slo-

boda, tam prekmurci slobodno povejo, ka njim na sreci leži.

Vej so eden duhovnik z Prekmurja ne davno hodili v Ameriko, pa znamo, kak se jim je tam godilo; ne so smeli na vulico, skrivati so se mogli, ar bi jih ovak naši prekmurški ljudje pretepli. Zakaj? Zato, ar je takši glas prišeo v Ameriko, ka so te duhovnik prijatelj g. Klekla. Z toga lejko razmite, zakaj neidejo g. Klekl v Ameriko. Pika.

Odreto pismo na g. Klekl Jožef vp. plebanoša i poslanca.

Mi prekmurški katoličanski duhovniki smo za lagvo vzeli od vas, da ste v zadnjem časi v novinaj napadali ništerne duhovnike.

1. Celoga sveta inteligentni ljudje politiko razločijo i človeka privatne i osebne stvari. Tak delajo prekmurci tudi z vami, gda vas, kak politika vsi preklinjajo, ali kak človeka i duhovnika pa poštujejo. Vi ste z politike večprekmurški duhovnikov zbantovali v njihovom privatnom žitki. Ž njihovimi zmišljenimi, ali istinskimi slabosti ste svojo politiko šteli obdržati, tiste pa notrizamazati. To celo vaše delo svet i ljudstvo ne drži za lepo.

2. Vi ste stem svojim delom na kvar bili katoličanstvi, ar ste več katoličanski duhovnikov nekrivično notrozamazali pred verniki, naj se ne vupajo v nji, naj se od nji krajobrnejo, na njihove opomine naj ne poslušajo. To je nepremišleni stopaj bio od vas. Ar je dosta več vernikov edinst, vupunje i ljubezen proti svojim duševnim pastrom, kak pa vaša politična pot.

3. Vi ste v svoji člankaj i v svoji korteški govoraj vsigdar tak pokazali notri stvar, da bi katoličanska vera i vaša politična stranka edna bila. Katoličanska vera je Boža i vekivečna, vaša stranka pa človeča i začasna. Politične stranke se nastavijo i premenijo, ali katoličanska vera nigdar nepremine. Či je dnes etakša stranka dobra, za par let je že nesposobna. Zmislite si samo na vogrsko ljudstvo stranko? Gde je zdaj tista? Preminola je, ar je že ne za žitek. I dnesden katoličanska vera bogše stoji na Vogrskom, kak gda jo je ljudska stranka zagorarjala.

4. Vi ste se dosta včili i dosta se skusili, politiziranja i novinov pisanja dosta metodov ste

se prevčili. Stemi oboroženi ste ednoga mladoga človeka z ednov pogodbov v varige šteli skovati, vzeti ste njemi šteli slobodno politično mišljenje i za svoje politike slugo ste ga šteli djati. Ali te mladi človek, Holsedl katehet je hitro spozno to celo delo i doj je strgo sebe robstva varige. Zato ga zdaj vi napodate, tak da bi on stem veliki greh včino. Ne, on je stem nikši greh ne včino, samo se je ogno one poti, štera v pogubelnost pela. Kakša naivnost je to, da vi z ednim vogrskim i katoličanskim listom sebi štete spraviti vogrski prekmurcov kruglice? Vi te vogrške ljude za norce držite? Te so g Holsedl-na hitro naznanje dali, da so oni ne norci i da bi radi napreplačali na eden krščanski vogrski list, ali na Népujság ne, ar je na Kleklnoj strani.

5. Nazadnje pa najostreše ob sodimo on vaš stopaj, da bi g. Holsedl gospoda škofa napadao. Či bi vi ne bili zagriženi politik, te bi samo tistoga napadali, ki je M. Sobočki cerkveni škandal napravo. Z kakšov pravico šče v cerkvi zapovedati eden katehet, ali je on plebanoš? Ali so Sobočki verniki za dijake dali napraviti cerkvene stolice? Ali so že tak veliki gospodje tisti diacke, da pol vore ne morejo stati v cerkvi? I g. katehet se pa čemeri i z orižniki saga vernike, či nedo vōšli z stolic. I gda verniki zadošćenje i pravico iščejo pri pušpeki, ne dobijo. I gda gosp. Holsedl obsodi to delo, vi z ednim člankom v njega vdarite, da je on napado gospoda pušpeka. Ka je to? I v članki pišete od g. Holsedlja, da je ne vōspisoa vse tituluše g. pušpeka. To je ne navada, to je bizantinismus. Koma prido novine, či veliki gospodov vse tituluše vōdenejo? Da to vi g. Holsedlji v oči mečete, to je grdo delo, to se med gospodov za denunciacijo zove, Preveč lagvo more stati vaše delo, či ste prisiljeni pod gospoda pušpeka palašt se skrivati.

V drugom mir z nami!

Fotografični odlomki.

II.

Da gospod Klekl narodni poslanec, božjo ljubezen oznanjete na prvoj strani vaših Novin in ravno te na drugoj strani pošte-

nost drugih jemlete in z neresnico hujskate prekmurško ljudstvo. Takša je fotografija Novin. Z katero koli številko to dokažem.

Ta fotografija Novin nima nobene brige k temu, da bi vij v jezi ednoga blagoga duhovnika na vaših listih naprej nosili. Zapomnite si, da je ta blagi duhovnik, od katerega bi si lejko peldo vzeli, ne samo enkrat pred menoj izrazili da so v njegovl sitni opokojitev, tudi vaše roke bile. Da gospod poslanec vij ste se v 36 letu kot za vsako duhovniško delo nezmožni v pokojeni invalid naselili v Črenšovce. In če bi tisti zlatosrčni duhovnik, kateremu nij ne ste bili ne srajca ne ovratnik, ampak pri njegovoj mizi ste se parkrat najeli — zdaj čital nosramnosti Novin, bi se obrnoli v grobu, in bi tudi zdaj prosili Gospoda — kakor v času žalosti nad vpokojitvo, — naj vam odprosti, ker nevede kaj delate.

Kar sem jaz o vašem političnem delovanju pisal, je vsaka beseda čista resnica. Ker kaj lahko čakamo mi prekmurci od take stranke, katera se je v dosego svojih ciljev v Ljubljani — ker hudičev ni bilo — s komunisti združila. Te stranke ste vij g. Klekl, prekmurški poslanec. Vaša simpatija do komunistov gotovo ima svoj izvor začasa Madjarskega kommuna zaradi Obalovega samaritanskoga dela, od katerega ste sprejeli denar — ne za delo.

Po vašem mnenju je treba hudobnost k tistemu, kaj sem o vašem političnem delovanju pisal. Resnica vašega delovanja g. Klekl se ne more z nobeno močjo in z nobeno tiškarniško farbo v hudobnost stisnoti. Vse znam dokazati, tudi to da ste napadli mariborske professore.

In zdaj prekmurški siromaki se poslušajte. Gosp. Klekl v Novinah naglašajo, da za vas delajo. Kako so peljali prekmurske veleposestnika pred ministre, in kaj so dobili zato vam je znano. Vi siromaki to ni bilo v vašem intaresu, ampak v interesu prekmurskih bogatašev.

Ne daleč od stanovanja gosp. goslanca živijo en stari gospod: Anton Grašanovits, že za časa madžarske vlade vpokojeni notar. Ta 75 let stari gospod gledajo pred najstrašnejše dneve, ker čez 7 let niso ne vinar penzije dobili.

Vij gosp. Klekl kot kaplan, in kot vpokojeni plebanos ste se pri njegovoj mizi in v družbi velikokrat dobro zabavali, imate torej srce, da s sključenimi rokami gledate strašne dneve te družine. Če prej ni ste hoteli, zakaj ni ste takrat izprosili hitro rešitev njegove prošnje, kdaj ste na vladi bili? Zakaj ni ste stvorili to vij »branitelj siromakov«? Ne mislite vij na to v kakšem strašnem stanju so ta gospod in njegova familija, če vam poleg duhovniške penzije in 300 dinarjev visoke dnevne poslanske plače tudi slabo gre.

Kar ste pa v zvezi prodajanje veleposestva o meni pisali, in z neresničnimi podatki ljudstvo proti meni hujskali, in še zdaj hujskate bode se tudi likvidiralo — ampak ne z tiškarniško farbo boste imeli zadosta časa in prilike nad tem premišljevat, da poslanski imunitet ni obramba zato, dabi vij gosp. Klekl, narodni poslanec, poštenost drugih svobodno tlačili.

In ker ste si v začetku vašega političnega delovanja dali napraviti dobro fotografijo, priporočam fotografa tudi k koncu.

Bačić Arpad.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 4. jula.

100 kg. pšenice	340 Din
„ „ žita	220 „
„ „ ovsa	180 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 4. jula.

1 Dolar	56.68 Din.
1 Schiling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210.— „
1 francoski fr.	1.62 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	2.02 „
100 dinarov v Zürichu	9.13 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „
Edno jajce 75 par.	